

T.C.
YARGITAY
9. Hukuk Dairesi

Esas No.	2018/10818
Karar No.	2019/675
Tarihi:	10.01.2019

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
4857 S. İşK/18-21
6356 S. STK/25

- ***İŞÇİNİN TANIK ANLATIMLARINA GÖRE SENDİKA ÜYESİ OLDUKTAN SONRA İŞYERİNDE BASKILARA MARUZ KALMASI***
- ***İŞVEREN YETKİLİLERİ HAKKINDA SENDİKAL ÖZGÜRLÜĞÜ ENGELLEME İDDİASIYLA DAVA AÇILMIŞ OLMASI***
- ***SENDİKAL TAZMİNAT***
- ***GEÇERSİZ FESİH***
-

ÖZETİ Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, iş yerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, iş yerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki prosedürünün işletilip işletilmediği, iş yerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikalı olup olmadığı gibi hususlarla, işverence ekonomik veya teknolojik nedenlere dayalı bir fesih yoluna gidilmesi durumunda teknik yönden bu durumun araştırılması gibi ölçütler belirlenmiştir.

Dosya içeriğine göre, 24/06/2015 tarihinde sendikaya üye olan davacının iş akdi kısa bir süre

sonra 30/07/2015 tarihinde feshedilmiştir. Her ne kadar İlk Derece Mahkemesi'nce feshin geçerli olduğu ve sendikal nedenle fesih iddiasının davacı tarafından ispatlanamadığı gerekçesiyle davanın reddine, Bölge Adliye Mahkemesince de istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş ise de davalı işveren yetkilileri hakkında sendikal faaliyetin engellenmesi suçundan Belediye-İş Sendikası Genel Başkanlığı tarafından şikayetçi olduğu, yetkililer hakkında isnat edilen eylem nedeniyle kamu davası açıldığı ve açılan davanın derdest olduğu, davacının iş akdinin feshinin geçerli nedene dayanmadığı, tanık beyanlarına göre davacının sendikaya üye olmasından sonra işyerinde baskılara maruz kaldığı anlaşılmalı davacının işe iade ve sendikal tazminat talebinin kabulü gerekirken yanlıgılı değerlendirme ile davanın reddine karar verilmesi hatalıdır.

DAVA : Davacı, feshin geçersizliğine, işe iadesine ve sendikal tazminata hükmedilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkemece, davanın reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin red kararına karşı davacı avukatı istinaf başvurusunda bulunmuştur.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 24. Hukuk Dairesi davacı avukatının istinaf başvurusunu esastan reddetmiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 24. Hukuk Dairesi'nin kararı süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının Bursa Büyükşehir Belediyesinin otopark işletme şirketi olan davalı Burbak A.Ş.'de 19/07/2010-31/07/2015 tarihleri arasında belirsiz süreli iş sözleşmesi ile aralıksız olarak otopark görevlisi olarak çalıştığını, 31/07/2015 tarihinde iş akdinin haksız olarak feshedilmiş olduğunu, fesih ihbarnamesindeki iddiaların gerçeği yansıtmadığını, esasen müvekkilinin Belediye - İş Sendikası üyesi olup iş akdinin sendikal faaliyetleri nedeni ile feshedilmiş olduğunu, yine davacı ile aynı tarihlerde iş akitleri feshedilen davacılar Hakan Uslu ve Selim Üner'in de sendikal olduklarını, sendikalı pek çok işçinin de yönetimden gördükleri baskılar sonucunda sendikalarından istifa etmek zorunda kaldıklarını ve bu nedenle davalı hakkında Bursa Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğunu, tutanakların gerçeği yansıtmadığı gibi zaten bu tutanaklara dayanılarak yapılan feshin süresinde de yapılmamış olduğunu, işverenlikçe feshin son çare olması ilkesine uyulmamış olduğunu iddia ederek işe iadesini ve bağlı neticeleri ile işe başlatılıp başlatılmama şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata hükmedilmesi ve yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalıdan tahsiline karar verilmesini taleptir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili; açılan davayı kabul etmediklerini, davacının işine gereken özeni göstermeyen, bu nedenle sık sık uyarılan, kınama cezası dahi almış olan bir çalışan olduğunu, müvekkilinin davacının davranışları nedeni ile mağdur olduğunu, feshin sendikal nedenle yapıldığının ise kabul edilemez olduğunu çünkü halen işyerinde pek çok sendika üyesinin çalışmakta olduğunu, feshin makul sürede yapılmış olduğunu, davacıdan pek çok kez savunmasının alınıp sözlü ve yazılı uyarılar verildiğini, buna rağmen davacının davranışlarını değiştirmemiş olduğunu, feshin son çare olması ilkesine uyulmadığı iddiasının da gerçeği yansıtmadığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

C) İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince, davacının Bursa Büyükşehir Belediyesinin otopark işletme şirketi olan davalı Burbak Bursa Bakım Onarım Ulaşım Toplu Taşım İşletmeciliği San. ve Tic. A.Ş.'de otopark görevlisi olarak çalıştığı, çalışma süresi boyunca Burbak'a ait park yerlerini kullandığı halde bazı araç sahiplerine fiş kesmediği, bazı araç sahiplerinden eksik ücret aldığı, görevli olduğu sahada etkin çalışma yapmadığı, cep telefonu ile uzun süreli görüşmeler yaptığı, giysileri ve hal hareketleri ile eğitimsiz ve disiplinsiz bir görüntü verdiği, mesai saati içinde görev yerini terk ederek kahvede oturup sigara içtiği, devamsızlık yaptığı konularında hakkında tutanaklar tutulup savunmasının alındığı, savunmalarında ise kendisine iftira atıldığını, saha amirinin kendisine kafayı takmış olduğunu, ayaklarında mantar olduğu için ayakkabılarını çıkardığını, sabit bir yemek ve çay molaları olmadığı için uygun zamanlarda mola verdiğini, bir akrabasının sağlık sorunları nedeni ile uzun görüşme yaptığını, işe gelmediği gün kardeşinin nişanı olduğunu, nakit çalışan müşterilerine özel itina göstermesinin işyerine faydalı olduğu şeklinde beyanlar verdiği, son olarak 09/07/2015 tarihli kınama yazısında Burbak A.Ş. İş Sağlığı ve Güvenliği İç Yönetmeliğinin 16/1-11-41. maddelerine uymadığı tespit edildiğinin ve devam etmesi durumunda iş akdinin feshedileceğinin davacıya bildirildiği, buna rağmen 19/07/2015 tarihinde görevine gelmediği, davacı işçi ile davalı işveren arasındaki güven ilişkisinin zedelendiği ve iş ilişkisinin olumsuz etkilendiği, artık işverenden davacıyı çalıştırmasının beklenemeyeceği, zaten davalı işverenlikçe davacının kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmiş olması da gözönüne alınarak davacının iş akdinin geçerli nedenle feshedilmiş olduğu, davacı tarafca davacının ne tür sendikal faaliyetler bulunduğu somut olarak ortaya konulamamış olması nedeni ile davacının iş akdinin feshinin sendikal nedenlere dayalı olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Ç) İstinaf başvurusu :

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

D) İstinaf Sebepleri:

Davacı vekili, istinaf başvurusunda davacının Belediye-İş sendikası üyesi olması ve sendikal faaliyetleri nedeniyle işine haksız şekilde son verildiğini, mesaiye gitmediği gerekçesiyle haksız tutanak tutulduğunu, halbuki söz konusu tarihin bayramın 2. günü ve kardeşinin nişanı olduğunu, yöneticilere bu durumun bildirildiğini, feshin son çare olma ilkesine uyulmadığını belirterek, Yerel Mahkeme kararının kaldırılmasına ve davanın kabulüne karar verilmesini talep etmiştir.

E) Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti :

Bölge Adliye Mahkemesi'nce, davacı vekilince ileri sürülen istinaf sebeplerinin yerinde olmadığı, kamu düzenine aykırılık teşkil edecek bir durumun bulunmadığı, Yerel Mahkemece delillerin değerlendirilmesi ve takdirinde bir isabetsizliğin bulunmadığı, verilen kararın usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf talebinin reddine karar verilmiştir.

F) Temyiz başvurusu :

Bölge Adliye Mahkemesi'nin kararına karşı davacı vekili tarafından süresinde temyiz başvurusunda bulunulmuştur.

G) Gerekçe:

Taraflar arasındaki uyuşmazlık feshin geçerli olup olmadığı ve sendikal nedene dayanıp dayanmadığı noktasında toplanmaktadır.

Sendikal tazminat 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25 inci maddesinde düzenlenmiş, işçilerin işe alınmalarının, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veya belli bir sendikadaki üyeliği korumaları veya üyelikten istifa etmeleri şartına bağlı tutulamayacağı ilk fıkrada hükme bağlanmıştır. Sözü edilen maddenin ikinci fıkrasında ise, işverenin, sendika üyesi olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler veya ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında, çalışma şartları veya çalıştırmaya son verilmesi bakımından herhangi bir ayırım yapamayacağı kuralı getirilmiştir.

İşverenin, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25'inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca iş sözleşmesini sendikal nedenlerle feshetmesi halinde işçi, 4857 sayılı Kanunun 18, 20 ve 21 inci madde hükümlerine göre dava açma hakkına sahiptir. İş sözleşmesinin sendikal nedenle feshedildiğinin tespit edilmesi hâlinde, 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre işçinin başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata karar verilir. Ancak işçinin işe başlatılmaması hâlinde, ayrıca 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen tazminata hükmedilmez. İşçinin 4857 sayılı Kanunun yukarıdaki hükümlerine göre dava açmaması ayrıca sendikal tazminat talebini engellemez.

Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, iş yerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, iş yerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki prosedürünün işletilip işletilmediği, iş yerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikalı olup olmadığı gibi hususlarla, işverence ekonomik veya teknolojik nedenlere dayalı bir fesih yoluna gidilmesi durumunda teknik yönden bu durumun araştırılması gibi ölçütler belirlenmiştir.

Dosya içeriğine göre, 24/06/2015 tarihinde sendikaya üye olan davacının iş akdi kısa bir süre sonra 30/07/2015 tarihinde feshedilmiştir. Her ne kadar İlk Derece Mahkemesi'nce feshin geçerli olduğu ve sendikal nedenle fesih iddiasının davacı tarafından ispatlanmadığı gerekçesiyle davanın reddine, Bölge Adliye Mahkemesince de istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş ise de davalı işveren yetkilileri hakkında sendikal faaliyetin engellenmesi suçundan Belediye-İş Sendikası Genel Başkanlığı tarafından şikayetçi olduğu, yetkililer hakkında isnat edilen eylem nedeniyle kamu davası açıldığı ve açılan davanın derdest olduğu, davacının iş akdinin feshinin geçerli nedene dayanmadığı, tanık beyanlarına göre davacının sendikaya üye olmasından sonra işyerinde baskılara maruz kaldığı anlaşılmakla davacının işe iade ve sendikal tazminat talebinin kabulü gerekirken yanılığılı değerlendirme ile davanın reddine karar verilmesi hatalıdır.

Dairemizce 4857 sayılı İş Kanunu'nun 20/3. maddesi uyarınca aşağıdaki gibi karar vermek gerekmiştir.

Hüküm: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1- Bölge Adliye Mahkemesi ile İlk Derece Mahkemesi'nin kararının BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,

2- Davalı tarafından gerçekleştirilen feshin GEÇERSİZLİĞİNE ve davacının davalı nezdindeki işyerine İŞE İADESİNE,

3- Davacının başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın tazminat miktarının sendikal fesih nedeni dikkate alınarak takdiren davacının 1 yıllık brüt ücreti tutarında BELİRLENMESİNE,

4- Davacı işçinin işe iadesi için işverene süresi içinde müracaatı halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar en çok 4 aya kadar ücret ve diğer haklarının davalıdan tahsilinin GEREKTİĞİNE,

5- Alınması gereken 35,90 TL karar-ilam harcından davacının yatırdığı 27,70 TL peşin mahsubu ile bakiye 8,20 TL karar-ilam harcının davalıdan tahsili ile hazineye irat kaydına,

6- Davacının yaptığı 400,00 TL yargılama giderinin davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, davalının yaptığı yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına,

7- Davacı vekille temsil edildiğinden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT uyarınca belirlenen 2.725,00 TL maktu vekalet ücretinin davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine,

8- Peşin alınan temyiz harcının isteği halinde ilgisine iadesine, dava dosyasının İlk Derece Mahkemesi'ne, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesi'ne gönderilmesine, Kesin olarak 10/01/2019 tarihinde oybirliği ile karar verildi.